

NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKŁĘTYCH

mjr Zygmunt Szendzielarz ps. „Łupaszka”

1 MARCA

ZYGMUNT SZENDZIELARZ (1910–1951)

PS. „ŁUPASZKA”, OFICER AK

W kampanii wrześniowej 1939 r. dowodził szwadronem 4. Pułku Ułanów Zaniemeńskich. Od 1940 r. w konspiracji ZWZ-AK w Wilnie. Od września 1943 r. dowódca oddziału partyzanckiego – 5. Brygady AK na Wileńszczyźnie. W obronie ludności polskiej toczył walki zarówno z niemieckim okupantem, jego litewskimi kolaborantami, jak i partyzantką sowiecką. Nie wziął udziału w akcji „Ostra Brama”, ale z całą brygadą odmaszerował na zachód. Osaczony na Grodzieńszczyźnie przez jednostki Armii Czerwonej rozwiązał brygadę, a następnie przedostał się na Białostocczyznę. W latach 1945–1947 dowodził zgrupowaniem partyzanckim (5. i 6. Brygada Wileńska) na Białostocczyźnie i Pomorzu Gdańskim, odnosząc wiele sukcesów w walce z NKWD, UB, KBW i ludowym WP. Podlegał najpierw Okręgowi Białostockiemu AKO, a następnie eksterytorialnemu Okręgowi Wileńskiemu AK. Od 1947 r. ukrywał się na Podhalu.

Aresztowany 30 VI 1948 r. Wyrokiem komunistycznego sądu z 30 XI 1950 r. skazany na karę śmierci. Stracony w więzieniu mokotowskim w Warszawie 8 II 1951 r.

Odznaczony Krzyżem Złotym Orderu Virtuti Militari i Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski.

Jego szczątki odnaleziono wiosną 2013 r. w kwaterze „Ł” Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie. Uroczysty pogrzeb państwowy z udziałem najwyższych władz Rzeczypospolitej Polskiej odbył się 24 IV 2016 r. w Warszawie. Zygmunt Szendzielarz spoczął na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach u boku swojej córki Barbary.

www.poszukiwania.ipn.gov.pl